

УДК 619:614.48

Т. В. ПОЛТАВЧЕНКО, кандидат ветеринарних наук

Управління ветеринарної медицини в м. Рівне

С. В. МІДИК, кандидат ветеринарних наук

Українська лабораторія якості та безпеки продукції АПК

ЯКІСТЬ ДЕЗІНФЕКЦІЇ НА ПОТУЖНОСТЯХ, ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНОМУ КОНТРОЛЮ ТА НАГЛЯДУ

Наведено дані щодо бактеріологічного контролю якості дезінфекції в умовах агропродовольчих ринків, інкубаційних станцій, пунктів приймання молока, на рибопереробних підприємствах, ковбасних цехах, бойнях, тваринницьких приміщеннях Рівненської області за 2011–2012 рр.

Ключові слова: дезінфекція, потужності, змиви, мікробне обсіменіння.

Одним із головних завдань, які стоять перед суспільством, є безпека його розвитку. Здоров'я суспільства в сучасних умовах багато в чому визначається його санітарно-епідеміологічним та санітарно-епізоотичним благополуччям, гарантом яких є державна санітарно-епідеміологічна та державна ветеринарна і фітосанітарна служба України [2, 5].

Дезінфекція приміщень, де утримуються сільськогосподарські тварини, цехів з переробки продуктів тваринництва та місць реалізації харчових продуктів – є одним із основних заходів в системі профілактики та ліквідації інфекційних захворювань, забезпечення стійкого благополуччя тваринництва та високої санітарної безпеки харчових продуктів [1, 6].

Нині ринок дезінфектантів представлений значною кількістю різноманітних препаратів, які мають різну вартість, а, відповідно, і різні дезінфекційні властивості та ступінь небезпеки. Перед працівниками служби ветеринарної медицини та виробниками і постачальниками харчових продуктів стоїть важливе завдання: вибрати необхідний дезінфектант, який щонайкраще підходить для тієї чи іншої потужності та якісно провести дезінфекцію [2, 7].

Мета роботи – проаналізувати якість дезінфекції на потужностях ветеринарно-санітарного нагляду та контролю з виробництва переробки та реалізації продукції тваринництва Рівненської області.

Матеріал і методи досліджень. Змиви з поверхонь тушок птиці та яєць досліджували на такі показники: МАФАНМ, наявність ентеробактерій, сальмонел. Змиви з поверхонь обладнання та робочого інвентарю інкубаційних станцій, агропродовольчих ринків, рибопереробних підприємств, боєнь, ковбасних цехів – на МАФАНМ, колі-титр, ешерихії, сальмонели, анаероби. Воду та стічні води з тваринницьких приміщень досліджували на наявність сальмонел, ентерококів, МАФАНМ, колі-титр, псевдомонад.

Взяття та дослідження змивів відбувалося у рамках щорічної державної програми та згідно з чинними Рекомендаціями щодо санітарно-мікробіологічного

дослідження змивів з поверхонь тест-об'єктів та об'єктів ветеринарного нагляду і контролю [3, 4].

Результати досліджень та їх обговорення. У 2011 р. у Рівненській області було взято 34 змиви з тушок птиці для дослідження на МАФАНМ, з яких у двох випадках виявлено перевищення мікробного обсіменіння. Щодо досліджених змивів на наявність сальмонел, то із 40 відібраних змивів позитивних результатів не виявлено. Також було відібрано 1124 змиви з яєць для досліджень на наявність сальмонел – всі негативні.

Необхідно зазначити, що у 2012 р., порівняно з 2011, із тушок птиці було взято на 9 змивів менше, а із яєць – на 652 змиви менше. Позитивних не виявлено.

Дані наведені в табл. 1 свідчать про те, що у 2012 р. із всієї кількості досліджених змивів на МАФАНМ відібрано 3347 (у 83 змивах виявлено перевищення мікробного обсіменіння). Це на 33,5 % менше, порівняно з 2011 р. (5035 змивів, із них у 84 виявлено перевищення мікробного обсіменіння).

Таблиця 1.

Кількість досліджених змивів з потужностей, підконтрольних службі ветеринарної медицини у Рівненській області за 2011–2012 рр.

Об'єкт досліджень	Роки	МАФАНМ		Колі-титр		Ешерихії		Сальмонела		Анаероби	
		к-ть*	ПОЗИТИВ**	к-ть	ПОЗИТИВ.	к-ть	ПОЗИТИВ.	к-ть	ПОЗИТИВ.	к-ть	ПОЗИТИВ.
Інкубаційні і станції	2011	60	-	80	4	80	-	80	-	60	-
	2012	70	-	70	3	70	3	70	-	70	-
Агропродовольчиринки	2011	500	-	460	-	420	-	460	-	420	-
	2012	336	4	336	4	316	-	376	-	376	-
Пункти приймання молока	2011	2225	43	2505	34	1370	-	2505	-	1026	-
	2012	1086	42	1206	3	2631	8	1206	-	1156	-
Рибопереробні підприємства	2011	410	5	410	2	410	-	410	-	300	-
	2012	230	1	260	-	240	-	267	-	240	-
Ковбасні цехи	2011	1330	18	1330	16	1020	2	1290	-	960	-
	2012	1240	21	1290	25	1170	15	1290	-	1210	-
Бойні	2011	510	18	510	8	410	3	710	-	450	-
	2012	385	15	385	3	275	3	385	-	345	-

*Кількість взятих змивів з поверхонь; **із них позитивних випадків.

За результатами проведених досліджень у 2012 р. підвищення колі-титру виявлено у 38 змивах із 3547 досліджених, це на 40,6% менше, порівняно з 2011 (у 64 змивах із 5295 досліджених).

Перевищення рівня ешерихій у 2011 р. виявлено у 5 змивах із 3710 досліджених, що на 83% менше, порівняно із 2012 р. (29 із 4702 досліджених).

Слід зазначити, що для досліджень на сальмонели та анаеробні мікроорганізми у 2012 р. було відібрано 6991 змивів, що на 19,4 % менше, порівняно з 2011 р. (8671). У жодному випадку позитивних результатів не виявлено.

Крім того, були проведені дослідження стічних вод та змивів з жолобів тваринницьких приміщень на виявлення сальмонел, ентерококів, МАФАНМ, колітитру, псевдомонад. Для цього у 2011 р. всього було досліджено 348 змивів, що на 15,7 % менше, ніж у 2012 р. (413). У всіх змивах результат негативний.

Висновки. 1. Моніторинг якості дезінфекції на потужностях ветеринарно-санітарного контролю та нагляду у 15-ти районах Рівненської області свідчить про те, що у 2011–2012 рр. виявлені невідповідності щодо МАФАНМ, колітитру та ешерихій на інкубаційних станціях, агропродовольчих ринках, пунктах приймання молока, рибопереробних потужностях, ковбасних цехах та бойнях.

2. Під час дослідження змивів не виявлено таких патогенних мікроорганізмів як сальмонели та патогенних анаеробів, що свідчить про належні ветеринарно-санітарні заходи на цих потужностях.

Список використаної літератури

1. Афиногенов Г. У., Домород А. А., Краснова М. В. Оценка методов изучения эффективности дезинфектантов и антисептиков // Актуальные проблемы дезинфектологии в профилактике инфекционных и паразитарных заболеваний. – М.: 2002. – С. 104–105.

2. Ветеринарна дезінфекція, дезодорація, дезінсекція, дезінвазія, дератизація. Інструкція/ О. М. Якубчак, В. І. Хоменко, С. В. Мідик та ін.. –К.: Біопром, 2010. – 62 с.

3. Рекомендації щодо санітарно-мікробіологічного дослідження змивів з поверхонь тест-об'єктів та об'єктів ветеринарного нагляду і контролю. Розглянуті і затверджені науково-методичною радою Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства аграрної політики України 23 грудня 2004 р. (протокол № 4). – Видавничий центр НАУ. – 2005. – 18 с.

4. Рекомендации по санитарно-бактериологическому исследованию смывов с поверхности объектов, подлежащих ветеринарному надзору. Утверждены Главным управлением ветеринарии с государственной ветеринарной инспекцией. Реестрационный номер 432-3 от 19 июля 1988 г.

5. Санітарно-мікробіологічний контроль повітря об'єктів ветеринарно-санітарного нагляду і контролю. Методичні рекомендації. / В. Л. Коваленко, О. М. Якубчак, А. І. Тютюн, М. Ф. Ященко, Л. В. Адаменко. – К. : "Біг енд смол", 2010. – 18 с.

6. Соколова Н. Ф. Методологические основы определения устойчивости микроорганизмов к дезинфицирующим средствам // Мат. VIII съезда Российского общества эпидимиологов, микробиологов и паразитологов. М., – 2002. – С.55–56.

7. Якубчак О. М., Хоменко В. І., Мідик С. В., Коваленко В. Л. та інші. Ветеринарна дезінфекція. Інструкція та методичні рекомендації – К.: Біопром, 2010 – 152 с.

**КАЧЕСТВО ДЕЗИНФЕКЦИИ НА МОЩНОСТЯХ, ПОДЛЕЖАЩИХ
ВЕТЕРИНАРНО-САНИТАРНОМУ КОНТРОЛЮ И НАДЗОРУ/ Т. В. Пол-
тавченко, С.В. Мидык**

Приведены данные по бактериологическому контролю качества дезинфекции в условиях агропродовольственных рынков, инкубационных станций, пунктах приема молока, на рыбоперерабатывающих предприятиях, колбасных цехах, бойнях, животноводческих помещениях Ровенской области за 2011–2012 года.

Ключевые слова: дезинфекция, мощности, смывы, микробное обсеменение.

**QUALITY OF DISINFECTION ON THE FACILITIES SUBJECT TO
VETERINARY-SANITARY CONTROL AND SUPERVISION/**

T. V. Poltavchenko, S. V. Midyk

The results of the bacteriological inspection of the quality of disinfection at agro-food market places, hatching stations, milk collection points, fish-processing companies, sausage factories, slaughterhouses, livestock buildings in Rivne region for the year 2011–2012.

Keywords: disinfection, facilities, wipes, microbial contamination.

Рецензент – доктор ветеринарных наук, профессор О. М. Якубчак.

Рукопис надійшов 14. 06. 2013р.